

**Тим пројекта бесплатне
правне помоћи у Турској**

страна 4

**Тренинг правних службеника
и млађих правних саветника
пројекта бесплатне правне помоћи**

страна 6

**Интервју:
Дејан Милисављевић**

страна 10

**Интервју:
Маја Симеоновска**

страна 14

**БЕСПЛАТНА
ПРАВНА ПОМОЋ
0800108208**

ИНФОРМАТОР

Пружање правне помоћи и информација неопходних за заштиту
и остваривање права интерно расељених лица, избеглица и повратника

Број **02**
децембар 2019.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА КОСОВО
И МЕТОХИЈУ

Пројекат финансира
Европска унија

Пред вама је други Информатор о раду пројекта „Пружање правне помоћи и информација неопходних за заштиту и остваривање права интерно расељених лица, избеглица и повратника“.

Он представља наставак сарадње започете 2008. године, између Владе Републике Србије и Европске уније на пољу заштите основних људских и имовинских права интерно расељених лица са Косова и Метохије, избеглица из Хрватске и Босне и Херцеговине и повратника у Србију на основу споразума о реадмисији.

Пројекат је почео са радом 28. новембра 2018 године и у овом броју вам представљамо одабрана кључна достигнућа у овом периоду, са освртом на активности у другој половини имплементације пројекта. Све четири канцеларије пројекта раде у пуном капацитету, као и канцеларије наших партнерских организација на Косову и Метохији, са посебним фокусом на обилазак терена где живе интерно расељена лица и реадмисанти, као и на свакодневна судска рочишта и заступање корисника пред институцијама на Косову и Метохији.

Посебну пажњу у овом броју информатора посвећујемо сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције Владе Републике Србије и њиховом мрежом повереника у општинама Србије, као и сарадњи са удружењима грађана на пружању подршке на терену претежно реадмисантима, као и интерно расељеним лицима.

Да напоменемо да је Европска унија издвојила три милиона евра за финансирање овог пројекта, што представља континуирани напор и посвећеност ЕУ у заштити људских права, као своје основне вредности, кроз конкретну подршку у решавању проблема овог рањивог сегмента становништва који живи у Србији. Захваљујући овој и досадашњим донацијама ЕУ и ангажману Владе Републике Србије и Канцеларије за КиМ, кроз актуелни пројекат велики број људи је добило савет, правну помоћ и пре свега пружену руку и први пут осећај сигурности. О овоме најбоље говоре приче наших сарадника и корисника које вам представљамо у овом броју информатора, као и статистика:

ПРАВНА ПОМОЋ НА ТЕРЕНУ

Пројекат бесплатне правне помоћи је и у претходном периоду настојао да обезбеди адекватну помоћ најугроженијима који због здравствених и/или финансијских разлога нису у могућности да путују до најближе канцеларије. У периоду од јуна до краја новембра 2019. године, мобилни правни тимови пројекта спровели су 26 теренских посета, одржали око 150 састанака и отворили преко 70 предмета на терену.

Тим београдске канцеларије у Суботици

У протеклих шест месеци правни тимови обишли су Суботицу са насељем Бајмок, Крагујевац, насеља Љубожда, Осојане и Синаје у општини Исток, Нови Сад, Пожегу, Прокупље, Србобран, Ужице, Владичин Хан, насеље Велика Хоча у општини Ораховац, Зајечар, Белу Паланку уз посету корисника Центра за интервентни прихват повратника по основу споразума о реадмисији и Неготин уз састанке са корисницима Стамбене зграде за социјално становање. Правна помоћ пружена је и значајном броју корисника у насељима на подручју Града Ниша, Београда и Краљева.

Никола Лaziћ из канцеларије у Краљеву у теренској посети Ужицу

Као и до сада, подршку у теренској организацији, информисању локалног становништва и сусрету са странкама несебично пружају локални повереници Комесаријата за избеглице и миграције, сарадници из локалних невладиних организација, а у појединим случајевима и представници локалних канцеларија Црвеног крста, Центара за социјални рад и локалних органа управе.

Ненад Трајковић из Грачанице у посети странкама у Великој Хочи

ТИМ НИШКЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ У ПРОКУПЉУ

Тим пројекта бесплатне правне помоћи остварио је одличну сарадњу са Општином Прокупље и повереником за избеглице и миграције Војканом Ристићем.

Тим нишке канцеларије је ову општину у протеклом периоду посетио два пута и одржао преко десет састанака, а у наредном периоду се планира још теренских посета овој општини.

Тим нишке канцеларије у посети Прокупљу

**ТЕРЕНСКЕ
ПОСЕТЕ
МОБИЛНИХ
ТИМОВА**
Суботица
Бајмок
Крагујевац
Љубожда
Осојане
Синаје
Исток
Нови Сад
Пожега
Прокупље
Србобран
Ужице
Владичин Хан
Велика Хоча
Ораховац
Зајечар
Бела Паланка

Тим пројекта бесплатне правне помоћи у Турској

У циљу размене искустава у збрињавању избеглих лица и упознавање са функционисањем бесплатне правне помоћи за ову угрожену групацију, пројекат бесплатне правне помоћи организовао је студијску туру у Турској.

Тура, која је одржана од 30. септембра до 4. октобра 2019. у сарадњи са локалним експертом, укључила је посете општинама и удружењима која раде са избеглим лицима, као и центрима за њихов прихват.

Први дан студијске туре тим бесплатне правне помоћи угостила је Међународна организација плавог месеца- ИБЦ“ која је дала преглед кризне ситуација са сиријским избеглицама у Турској са акцентом на правну помоћ за њих, изазове и проблеме приликом изграђивање послератних заједница као и основних хуманитарних стандарда. Тим је посетио Општину Кучукчекменце, хуманитарни центар у овој општини, Мармара урбани форум, општину Султанбејли и центар за избеглице у овој општини.

Петнесточлани тим студијске туре, предвођен Кључним експертом за правна питања пројекта Зораном Поповићем, чинило је осам правних експерата пројекта бесплатне правне помоћи, пет представника Канцеларије за Косово и Метохију и два представника Комесаријата за избеглице и миграције Владе Републике Србије. Ова студијска тура друга је по реду коју пројекат Европске уније „Пружање правне помоћи и информација неопходних за заштиту и остваривање права интерно расељених лица, избеглица и повратника“ организује за своје правне експерте. У мају ове године четрнаест представника пројекта и Канцеларије за Косово и Метохију се током петодневне туре по Хрватској упознао са локалним механизмом правне помоћи и радом организација које пружају ту помоћ. ■

Зоран Поповић са
градоначелником
општине Султанбејли

„Студијско путовање у Турској била је прилика да се ближе упознамо са системима пружања хуманитарне и правне помоћи избеглица из Сирије, као и социјалној интеграцији и националној политици која се примењује у односу на њих. Невероватан је податак да је у Турској званично регистровано чак 4,5 милиона избеглица из Сирије, које су према наводима званичника са којима смо разговарали у већини права скоро па изједначени са резидентним становништвом. Имали смо прилику да обиђемо Центар за избеглице у општини Султанбејли и уверимо се да је избеглицама обезбеђена потпуно бесплатна здравствена и социјална нега, као и да им је омогућено бесплатно школовање, практична настава као и учење турског језика. Такође су нам представљени и бројни програми који за циљ имају подстицање предузетништва код избеглица које су показале интересовање за то, а све у циљу њиховог економског оснаживања и осамостаљивања.“

Марина Новаковић

Правни саветник на пројекту

„Студијска посета Турској послужила је за стицање значајног искуства у погледу збрињавања, заштите и остваривања права рањивих популација коју у овом случају представљају избеглице из Сирије. Приликом посете градским општинама Истанбула - Кучукчекменце и Султанбејли у којима је смештена знатна популација избеглица из Сирије имали смо прилике да видим како институције државе Турске, локалне самоуправе и организације цивилног друштва заједно функционишу у погледу заштите, збрињавања и остваривања права избеглица у многим областима као што су образовање, здравствено збрињавање, запошљавање, заштита деце, правна помоћ, стамбено збрињавање и другим областима. Наведени систем заштите је институционално одлично устројен и може да послужи као пример за пружање помоћи рањивим групацијама интерно расељеним лицима са КиМ и избеглицама из Хрватске и БИХ чијом заштитом се баве Канцеларија за КиМ и КИРС.“

Игор Поповић

Шеф групе за правосуђе Канцеларије за Косово и Метохију

Тренинг правних службеника и млађих правних саветника пројекта бесплатне правне помоћи

Поред пружања правне помоћи, један од циљева пројекта бесплатне правне помоћи је и преношење знања и практичних искустава, како би се проширила мрежа стручних лица за решавање правних проблема избеглица, интерно расељених лица (ИРЛ) и повратника на основу споразума о реадмисији, па се у склопу пројекта организују обуке за правне службеника и млађе правне саветнике.

Од почетка текућег пројекта, спроведено је два тренинга на којима је учествовало 24 правника, а до краја Пројекта биће одржано још најмање 4 оваква тренинга.

„Тренинзи које држимо имају за циљ да развијају интересовање правника за правне области од значаја за наше кориснике кроз детаљнију обрада тема везаних за мандат Пројекта, као и да уједначи рад свих пројектних канцеларија како би се постигао највиши степен стручности и ефикасности у превазилажењу специфичних и комплексних правних проблема корисника пројекта.“

Миа Фукуда Софијанић
правни саветник на пројекту

Прва обука правних службеника и млађих правних саветника одржана је од 26. до 28. јуна 2019. године на Златибору.

Обука, коју су одржали правни саветници Владимир Мојсиловић и Миа Фукуда Софијанић, обухватила је теме релевантне за мандат Пројекта, као што су:

- међународни стандарди људских права и Европски суд за људска права,
- процесно право примењиво на КиМ-у,
- поднесци у парничном и кривичном поступку.

Експерт за реамисију Ивана Андрејевић и млађи правни саветник Јелена Милошевић преставиле су колегама права повратника по споразумима о реадмисији и њихове проблеме на терену, као и процес инклузије повратника- Рома, Ашалија и Египћана на КиМ-у.

Друга обука одржана 24. и 25. октобра 2019. године у Краљеву започела је обраћањем директора пројекта Радоша Дабетића, који је поздравио полазнике и подсетио их на значаја ових тренинга за јачање капацитета пројекта.

Правни саветници на Миа Фукуда Софијанић и Владимир Мојсиловић су у првом делу тренинга одржали по два предавања на теме међународне регулативе примењиве на ИРЛ, избеглице и повратнике, међународне организације и организације ЕУ за заштиту људских права, међународног кривичног права, са посебним освртом на међународно кривично правосуђе и регулативе за успостављање мандата КФОР-а и УНМИК-а на КиМ-у, као и рада ЕУЛЕХ-а на КиМ-у и Устав који се примењује на КиМ-у и рад Уставног суда у Приштини.

Сваки наступ и медијима подразумева да се придржавате неких основних правила, која су била предмет ове обуке, како би порука коју наше колеге путем медија пренесе широј јавности била исправно и у потпуности свађена од гледалаца и слушалаца, а пре свега наших потенцијалних корисника.

Војислав Милошевић

Представници пројекта спремни за јавне наступе

У оквиру припрема за медијску кампању кроз коју ће се шира јавност упознати са пројектом бесплатне правне помоћи, услугама за кориснике и досадашњим резултатима, одржана је обука за правне саветнике пројекта. Обуку је 26. и 27. септембра 2019. године у Краљеву одржао Војислав Милошевић, стручњак за комуникације и видљивост на пројекту, а специјални гост обуке била је и новинарка Нада Гогић, која је учесницима пренела неке од вештина стечених дугогодишњим искуством на телевизији, у информативном програму и вестима.

Дводневна обука осмишљена је тако да кроз интерактивне радионице припреми правне саветнике пројекта за наступе у медијима како би што успешније пренели кључне поруке широј јавности, али и директним корисницима пројекта. Радионице су биле усмерене на давање интервјуа и изјава у којима се представља целокупан рад пројекта, као и конкретне активности и догађаји који ће се одржавати за време трајања пројекта.

Медијска кампања планирана са циљем да се интерно расељена лица, избеглица и реадмисанти информишу о својима правима и постојању бесплатне правне помоћи у оквиру пројекта бесплатне правне помоћи. Спроводиће се у предстојећем периоду, и поред телевизијских и радио реклама и оглашавања на интернету, укључиће и гостовања правних саветника, адвоката и представника пројекта у ТВ и радио емисијама, давање изјава током теренских посета, и њихово учешће на панел дискусијама и другим догађајима.

Наставак успешне сарадње са удружењима грађана у циљу бољег приступа корисницима бесплатне правне помоћи

У протеклом периоду пројектни тим је наставио сарадњу са удружењима грађана која окупљају и баве се претежно подршком повратницима по основу споразума о реадмисији у својим срединама. У првој половини године, Европска консалтинг група, као компанија која води конзорцијум који спроводи пројекат Бесплатне правне помоћи је потписала споразуме о сарадњи са четири удружења грађана, о чему је писано у првом броју Информатора о раду, а то су: „Преокрет“ и „Руке пријатељства“ из Краљева, „Удружење рома интелектуалаца“ из Владичиног Хана и „Едукативни центар Рома“ из Суботице. У међувремену, овај вид сарадње је остварен са још три удружења грађана, од којих је једно из Хрватске: „Екуменска хуманитарна организација ЕХО“, ЦРП Сисак (Хрватска) и УГ „Стабло“ из Крагујевца.

правовремене информације и подршку пројекта да им се помогне када им је правна помоћ неопходна. Са друге стране, пројекат добија знатно више корисника којима је правна помоћ преко потребна и подршку у организацији теренских посета реадмисантима и интерно расељеним лицима у срединама где раде организације са којима је успостављена сарадња.

Теренска посета у суорганизацији са повереником КИРС-а за Крагујевца и НГО „Стабло“ из Крагујевца, спроведена 12. новембра 2019. године. Мобилни тим је одржао кратке састанке са повереником из Крагујевца, координатором за ромска питања из Крагујевца и представником НГО „Стабло“ из Крагујевца, разменивши основне информације о раду поменутих организација и циљевима и активностима пројекта правне помоћи, а затим наставио рад са странкама које су дошле.

Потписивање споразума о сарадњи са Екуменско хуманитарном организацијом из Новог Сада, 23. септембра 2019. године Радош Дабетић, директор пројекта Gyenge-Szifka Tilda, директорка ЕХО

Озваничењем ове врсте сарадње са поменутих удружењима грађана, њихови чланови и корисници добијају

Ових седам удружења грађана са којима је Европска консалтинг група потписала споразум о сарадњи убудуће ће све своје чланове и кориснике који им се обрате за подршку, упућивати на наш пројекат у случајевима када им је потребна правна помоћ за решавање својих проблема.

...Веома добро сарађујемо са самим пројектом. Имали смо у почетку овог пројекат, у прве две године састанке на тромесечном нивоу...

Интервју:

Дејан Милисављевић саветник у Комесаријату за избеглице и миграције Владе Републике Србије

1. Који је значај овог пројекта из угла КИРС-а и како сарађујете са пројектом?

Пројекат је веома значајан за кориснике којима ми пружамо услуге и помоћ, а то су интерно расељена лица, повратници по споразуму о реадмисији и избеглице, док највише користи интерно расељеним лицима у смислу остваривања својих права на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија. Ми као државни орган не можемо да ступамо у контакт са

привременим институцијама самоуправе на КиМ и не можемо да их заступамо, а овај пројекат управо то ради. Када упутимо наше кориснике ка пројекту, и назад када добијемо повратне информације, јако нам је драго да можемо да видимо да су бар, ако ништа покренули поступак пред судовима на КиМ, и да су негде остали видљиви са својим проблемима. Што се тиче повратника по споразуму о реадмисији, они имају релативно лакше проблеме правне природе, а то су прибављање личне документације, од

извода из матичне књиге рођених, предавање захтева за личне карте, и такође неки правни савети које пројекат може да им пружи. Веома добро сарађујемо са самим пројектом. Имали смо у почетку овог пројекат, у прве две године састанке на тромесечном нивоу, где су нас јако добро извештавали о напретку пројекта, где се та пракса извештавања и наставила, док колеге са пројекта када год их контактирамо за било какав проблем они нам излазе у сусрет и увек су доступни.

2. Колико је из вашег искуства правна помоћ неопходна угроженим грађанима који се обраћају Комесаријату за помоћ?

То је један од проблема који имају наши корисници, и ти проблеми сигурно нису мали. Обично су проблеми социјалне природе, економска угроженост, стамбени проблеми, а што се тиче правне помоћи она је изузетно неопходна. Оно што пројекат сада не обухвата, а могу да кажем или предложим да би у трећем наставку значило да се укључи, то је помоћ при регулисању папира везаних за легализацију објеката, пошто им ми помажемо и да купе куће, или да обнове своје куће које већ имају изграђене.

3. Који су то главни проблеми са којима се сусрећу повратници по споразуму о реадмисији и на које препреке наилазе у остваривању својих права када се врате у Србију?

Као што сам и напоменуо, код повратника можда и није толико тежиште на правним проблемима, ту је више изражен тај социјални моменат у смислу да људи који су враћени по споразуму о реадмисији врло тешко живе, потребан им је посао, стамбено збрињавање. Ипак, као јако битан први корак у решавању свих проблема јесте лична документација, поседовање исте, и ту је пројекат правне помоћи од велике користи за нас и за наше кориснике.

4. Улога повереника КИРС-а у општинама у Србији у пружању помоћи реадмисантима, интерно расељеним лицима и избеглицима? Који су све видови помоћи које КИРС пружа овим угроженим групама.

Без повереника Комесаријат не би могао да функционише. Они су људи који су на

терену, који знају потребе, који се свакодневно сусрећу са проблемима наших корисника који су упознати детаљно са њиховим проблемима. А што се тиче помоћи реадмисантима ми имамо пројекте стамбеног збрињавања, на пример, откуп сеоског домаћинства, додела грађевинског материјала, доделе монтажних кућа, и помоћ у економском оснаживању. Наши повереници у јединицама локалне самоуправе спроводе те програме помоћи, до сада успешно. Ми им из Комесаријата доста помажемо тако што учествујемо у комисијама, и наравно у сарадњи са свим осталим службама које су потребне да би на крају један повратник по споразуму о радмисији добио помоћ која му је потребна.

Све програме помоћи које Комесаријат пружа ИРЛ, избеглицима и повратницима иду преко јединица локалне самоуправе, локалних повереника, и они подносе највећи терет реализација тих програма, а опет са друге стране су највише упућени у проблеме корисника, тако да могу на најефикаснији начин да их реше. Такође и све категорије корисника наше помоћи, не могу директно да добију помоћ у самом Комесаријату, па стога и постоје повереништва да би се њима олакшао приступ услугама које су за њих намењене.

5. У којим све областима, и на којим пројектима КИРС сарађује са Европском унијом?

Један од битних пројекат из пред-приступне помоћи фонда Европске уније (ИПА 2014), је тренутно у имплементацији у два лот-а. Први је лот 1 који прати Комесаријат – то је помоћ у стамбеном збрињавању интерно расељених лица и повратника по споразуму о реадмисији, који спроводе међународне невладине организације, док Комесаријат такође има одређена средства са којима учествује. Вредност тог пројекта је 3,3 милиона евра. И други је лот 2 који прати Канцеларија за КиМ, а то је помоћ корисницима у повратку на КиМ. Имамо врло добру сарадњу са Европском унијом везаном за помоћ у збрињавању миграната који се тренутно налазе на нашој територији и коју су смештени у нашим центрима за прихват. Тај пројекат и та средства нам омогућују да запослимо одређени број људи који пружају услуге и који брину о мигрантима у центрима, као и покривање основних потреба миграната за храном, грејањем и сл.

... Ми из Комесаријата доста помажемо тако што учествујемо у комисијама, и наравно у сарадњи са свим осталим службама које су потребне да би на крају један повратник по споразуму о радмисији добио помоћ која му је потребна.ма.

Успешне приче

Странка НН је интерно расељено лице из Приштине, са тренутним пребивалиштем у Нишу. Пројекту бесплатна правне помоћи се обратила поводом стана у Приштини, који је незаконито окупиран од 2000. године. Стан се налази у приштинском насељу Уплиана. Правни саветници пројекта су поднели тужбу у име странке против лица које је незаконито заузелo стан. Странка је имала све релевантне доказе да стан законски припада њој, па је Основни суд у Приштини 2014. године донео првостепену пресуду да се стан врати у њено поседство, а особа која борави у њему исели. Тужени је поднео жалбу на пресуду и након пет година поступак у ком су је заступали адвокати пројекта бесплатне правне помоћи, Апелациони суд донео је другостепену пресуду у корист НН, а туженом је наређено коначно исељење.

Е.Б, родом из села Мала Добрња код Липљана, са четворо малолетне деце је по Споразуму о реадмисији из Белгије враћена у Србију, без личних докумената.

Деца, сва рођена у Белгији, нису била уписана у матичне књиге рођених и држављана Републике Србије.

Комесаријат за избеглице и миграције је Е.Б. упутио на нишку канцеларију пројекта бесплатне правне помоћи, а заинтересованост за овај случај показали су и Омбудсмани Краљевине Белгије и Републике Србије. Тим канцеларије у Нишу је за ову странку и њену породицу отворио укупно 15 предмета. Најпре су за странку прибавили извод из матичне књиге рођених из Општине Липљан, а за децу покренули поступак уписа у матичну књигу рођених. Како странка станује у кући која нема потребну документацију, па се није могла пријавити на ту адресу, правници пројекта су прибавили сагласност и странку са децом пријавили на Центар за социјални рад у Нишу, како би могли даље да поднесу захтев за издавање личне карте. Странка, која слабо говори српски језик, није поседовала ни један документ када се обратила пројекту, а након свих поступака које су правни саветници покренули и спровели, цела породица је регистрована и поседују сва неопходна документа.

А.А. је повратник на основу споразума о реадмисији, који је са супругом и четворо деце враћен из Немачке у Србију без иједног личног документа.

Пројекту се током теренске посете у Прокупљу обратио за помоћ у прибављању докумената и уписа деце у матичне књиге рођених и држављана.

Пројектни тим је најпре прибавио изводе из матичне књиге рођених и држављана за

А.А. и супругу, а затим покренуо поступак уписа у матичну књигу венчаних с обзиром на то да је брак закључен у Немачкој. Правни тим је за једно од четворо деце поднео захтев за упис у матичне књиге рођених и држављана, а за остало троје ће поднети захтеве након окончања поступка уписа родила у књиге венчаних. За ову породицу је до сада отворено и успешно решено осам предмета, а у наредном периоду ће се отворити још шест.

ОТВОРЕНА ВРАТА ЗА ИРЛ, ИЗБЕГЛИЦЕ И РЕАДМИСАНТЕ Општина Србобран

У сарадњи са Општином Србобран и локалним повереником за избеглице и миграције, пројекат бесплатне правне помоћи организовао је прва Отворена врата 22. новембра 2019. године у згради Општине Србобран.

Скуп је отворила повереница за избеглице и миграције Нада Шарчев пожелевши добродошлицу присутнима и представивши нове програме повереништва за помоћ угроженим групацијама. Правни саветници београдске канцеларије пројекта Миа Фукуда Софијанић и Владимир Мојсиловић представили су окупљеним расељеним лицима, избеглицама и повратницима на основу споразума о реадмисији мандат пројекта, активности и досадашње резултате и објаснили правне проблеме са којима се ове три групе суочавају и како пројекат може да им помогне у решавању тих проблема.

Након обраћања, правни саветници су одржали састанке са потенцијалним корисницима пројекта. Тим је одржао укупно пет састанака, попуњене су две апликације за пружање правне помоћи и дата три правна савета.

Пројекат бесплатне правне помоћи планира да и наредном периоду организује сличне скупове и у другим општинама са већим бројем корисника и потенцијалних корисника пројекта како би се што ефикасније представила подршка пројекта интерно расељеним лицима, избеглицама и реадмисантима и учврстила сарадња са Комесаријатом за избеглице и миграције Владе Републике Србије. Овај догађај био је најављен на интернет страници Општине Србобран, а локални медији су испратили и известили о посети правног тима овој општини.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА КОСОВО И МЕТОХИЈУ

Пројекат финансира
Европска унија

Пружање правне помоћи и информација
неопходних за заштиту и остваривање права
интерно расељених лица, избеглица и повратника

**БЕСПЛАТНА
ПРАВНА ПОМОЋ**
0800 108 208

Интервју са Мајом Симеоновском

У овом броју смо на тему реадмисије и значају интеграције људи враћених у Републику Србију причали са Советником за сарадњу са локалним заједницама Мајом Симеоновском.

Препознајући значај решавања правних проблема реадмисаната као кључан фактор њихове интеграције у средине у које су враћени из земаља Европске уније, тим пројекта бесплатне правне помоћи је током протеклог периода радио на ојачању подршке овој категорији, како кроз теренске посете општинама са већим бројем реадмисаната, тако и кроз сарадњу са удружењима грађана који раде са овом угроженом популацијом.

Информатор: Зашто, из Вашег угла, питање интеграције реадмисаната постаје све присутније и како решавање овог проблема утиче на средине у које су враћени?

Маја Симеоновска: Имајући у виду да је према подацима Канцеларије за реадмисију на Аеродрому "Никола Тесла" у Београду преко овог граничног прелаза до септембра 2019. године по споразумима о реадмисији у Србију враћено 704 лица,

од чега 373 породица, проналажење трајних решења подршке за наведене повратнике све више постаје од значаја на њиховом путу повратка и реинтеграције. Ако се узму у обзир и други гранични прелази, тиме и потенцијално већи број враћених лица, прихватање лица на основу споразума о реадмисији не значи само обавезу према другим државама потписницама и Европској унији, него и читав низ активности усмерених на укључивање повратника у све сфере живота. Обезбеђивање у ширем смислу поменуте социјалне, економске и системске инклузије "реадмисаната" обезбеђује се пун обим њихових права, предупредује могућност њихове секундарне миграције и омогућава равноправан и достојан живот њих као грађана Републике Србије.

Информатор: У чему се огледа подршка пројекта бесплатне правне помоћи инклузији реадмисаната?

... обезбеђује се пун обим њихових права, предупредује могућност њихове секундарне миграције и омогућава равноправан и достојан живот њих као грађана Републике Србије.

Маја Симеоновска: Како су најчешћи проблеми са којима се ова лица сусрећу по повратку у Србију, посебно за она која су дуже време боравила у иностранству, недостатак личних докумената, неевидентаност у матичним регистрима, нерешена социјална и економска питања, недостатак појединих информација и честа бојазан и неповерење као последице недостатка контаката или непознавања језика средине, пружање благовремених примарних информација и свеобухватне правне помоћи од виталног је значаја на њиховом путу интеграције.

Имајући у виду тешку социо-економску ситуацију реадмисаната, у појединим случајевима и језичке и културолошке баријере, уз њихово често неразумеваше примарно пружених информација, обезбеђиваше механизма бесплатне правне помоћи поставља се као један од радо прихваћених модела помоћи и подршке њихове (ре)интеграције у друштво и локалну средину.

У оквиру Пројекта, наведеним лицима бесплатну правну помоћ пружају обучени, стручни и искусни правници у складу са највишим професионалним стандардима, чиме се лицима враћеним по основу споразума о реадмисији пружа могућност да се на професионалан и свеобухватан начин сагледају њихова правна питања, пруже адекватне информације, савети, да се она поуче и упуте у постојеће процедуре, као и усмере у релевантне установе и организације значајне за оствариваше њихових права.

Информатор: Каква је институционална подршка овој групацији и на који начин може бити ефикаснија?

Маја Симеоновска: Уколико се има у виду да су главни проблеми ових лица њихова иницијална неевидентаност у званичним матичним регистрима, недостатак основних и личних докумената, неретко неразумеваше и сходна неупућеност у могућности многобројних видова помоћи у поступку њихове социјалне и економске интеграције, међусобна сарадња и укљученост свих релевантних институција, и то на хоризонталном и вертикалном нивоу, од изузетне је важности за укључиваше, оспособљаваше и унапређење "реадмисаната" за самосталан и са осталим грађанима равноправан живот на њиховом путу инклузије и повратка. У том смислу, благовремена, стручна, лако доступна и бесплатна социо-економска и правна помоћ представља додатни вид подршке у информисашу, саветовању и разумевању постојеће институционалне реинтеграције повратника у локалну

средину. Наиме, уз синхронизовану, компактну и континуирану сарадњу свих релевантних институција повратницима по основу споразума о реадмисији омогућава се лако, ефективно и одрживо укључиваше у друштвену средину, и тиме, кроз побољшаше услова њиховог живота, оснажује друштво као целина.

Информатор: Шта бисте поручили повратницима којима је потребна подршка у укључивашу у заједницу у којој бораве?

Маја Симеоновска: Пројекат „Пружаше правне помоћи и информација неопходних за заштиту и оствариваше права интерно расељених лица, избеглица и повратника по основу споразума о реадмисији“, кроз пружаше бесплатне правне помоћи повратницима по основу споразума о реадмисији омогућава да се благовремено, на јасан и свеобухватан начин информисашу, посаветују, упуте и у пуном обиму остваре своја права на путу њихове (ре)интеграције.

Нарочито бих нагласила да је правна помоћ бесплатна, те да се она у оквиру Пројекта пружа не само у седиштима канцеларија бесплатне правне помоћи у Београду, Нишу, Врању и Краљеву, сарадничких организација у Грачаници и Косовској Митровици, већ и путем посета мобилних тимова свим општинама и градовима у којима се увиђа потреба да се пружи бесплатна правна помоћ корисницима. Овим укључивашем мобилних екипа обезбеђује се кључна покривеност територије помоћи која се омогућава и лицима која се налазе у веома тешкој материјалној или здравственој ситуацији, те им је из тих разлога отежано да непосредно посете неку од постојећих канцеларија.

Подсетила бих да у оквиру Пројекта, правну помоћ пружају обучени, стручни и искусни правници у складу са највишим професионалним стандардима. У зависности од конкретног правног питања, постоји неколико видова Пројектне правне помоћи која се остварује кроз: правно информисаше, правно саветовање, упутиваше у процедуре и релевантне институције, уз састављаше потребних правних поднесака и заступање у релевантним управним, а како би се наведена лица уписала у матичне регистре у Републици Србији, прибавила потребна документа и она даље благовремено и свеобухватно информисала и упутила о правима и осталим видовима социо-економске помоћи у местима њиховог боравишта /пребивалишта. поступцима

... да је правна помоћ бесплатна, те да се она у оквиру Пројекта пружа не само у седиштима канцеларија бесплатне правне помоћи у Београду, Нишу, Врању и Краљеву, сарадничких организација у Грачаници и Косовској Митровици, већ и путем посета мобилних тимова свим општинама и градовима у којима се увиђа потреба да се пружи бесплатна правна помоћ корисницима.

**БЕСПЛАТНА
ПРАВНА ПОМОЋ
0800108208**

Издавач:
Пројекат „Пружање правне помоћи
и информација неопходних за
заштиту и остваривање права
интерно расељених лица, избеглица
и повратника“

Канцеларије:

Београд
Француска 5/5

Ниш
Страхињића Бана 8

Краљево
Хајдук Вељкова 1/2

Врање
Ђуре Јакшића 1

Косовска Митровица
НВО Актив, Краља Петра I 183а

Грачаница
НВО Азод, Кнеза Лазара бб
(Тржни центар, II спрат)

info@pravnapomoc.org

www.pravnapomoc.org

Техничко уређење:
DoubleClick Advertising

Фотографије:
Архива Пројекта

Штампа:
DoubleClick Advertising

Пројекат спроводи Конзорцијум који
предводи Европска консалтинг група.

Садржај ове брошуре
искључиво је одговорност Пројекта
и Канцеларије за Косово и Метохију
и ни на који начин не одражава
званичне ставове Европске уније.

За додатне информације посетите

www.pravnapomoc.org